

Cinsiyet eşitliği iktidara taşıyor

Geçen hafta Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın (TIKA) düzenlediği Kadın ve Demokratik Yönetişim konferansı yapıldı. Konferansta İrlanda'dan

Ermenistan'a İspanya'dan Kosova'ya kadar Doğu Avrupa ve BDT ülkelerinden sivil toplum örgütü temsilcileri, akademisyenler, araştırmacılar ve siyasi parti üyeleri biraraya gelerek, kadının siyasete katılımını artırmak için gereken stratejiler üzerinde konuştu. Çeşitli ülkelerdeki fırsat eşitliği kanununun uygulanmasına yönelik deneyimler paylaşıldı.

Birleşmiş Milletler Kadın Kalkınma Fonu'nun (UNIFEM) Dünya Kadınlarının İlerlemesi 2008/2009 raporuna göre, kadın hakları konusunda taahhütlerin uygulanması ve kadınların hayatlarında değişim yaratılabilmesi için hâlâ katedilmesi gereken çok yol var.

Tüm dünyadaki meclislerde kadınlar sayıca dörtte bir azınlıkta, tüm dünyada çalışmayan aile bireylerinin yüzde 60'tan fazlası kadın ve son 10 yılda yüzde 8 artışla sağlanan kadın parlamenter sayısı yüzde 18,4'a çıkmış olsa da, istenen seviyede değil.

2008'de 20 ülke yüzde 30 temsil oranına ulaştı. Bu ülkelerin çoğunluğunu Latin Amerika ve Afrika ülkeleri oluşturuyor. Arap ülkelerinde temsilciler meclisinin yüzde 9,6'sı kadın. Kadınların temsil oranları Asya'da yüzde 16,9, Doğu Avrupa ve BDT ülkelerinde yüzde 16,4.

Türkiye'de yerel siyasete katılım yüzde 2

Türkiye, malum çoktandır martta yapılacak yerel seçimlerin telaşında. 2007'de yapılan genel seçimlerde Meclis'e giren kadın sayısı 24'ten 50'ye yükseldi. Bu da, 550 milletvekil bulunan Meclis'te yüzde 9 demek. Bu rakam sevindirici bir

gelişmeye işaret etse de, 2005'te hedef olarak konan Bin Yıl Kalkınma Planı'ndaki yüzde 17'nin çok altında.

İşin kötü tarafı, yerel seçimlere kadının katılımını sağlamak büyük sorun. Çünkü, Türkiye'de yerel düzeyde kadının siyasete katılım oranı yüzde 2. Kadının siyasete daha geniş katılımını sağlamak için, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması şart. Bu konuda pek bir destekten ve hatta destek niyetinden bahsetmek de mümkün değil.

Türkiye'nin demokratik topluma evrilme konusunda bir iddiası var. Burada toplumsal cinsiyet eşitliğinin

KULİS TARAFI

Pelin Cengiz

pcengiz@taraf.com.tr

sağlanması en temel hedeflerden biri olarak ortaya çıkıyor. Kadınların siyasete eşit katılımı için, cinsiyet eşitliği kanunlarının yürürlüğe konarak, yasal düzenlemelerin yapılması en kritik nokta. Zira, Türkiye'de Kadın Erkek Eşitliği Komisyonu kurulması yönünde çeşitli çalışmalar yapıldı ve bunlar bir noktaya kadar getirildi. Ancak, Türkiye'deki komisyon sadece tavsiye sunan, hiçbir yaptırım gücü olmayan, veto hakkı verilmeyen bir niteliğe büründürülmek isteniyor.

İspanya'dan alınacak dersler

Bunu en iyi şekilde başarmış ülkelerden biri ise İspanya. Çünkü, İspanya Başbakanı Jose Luis Rodriguez Zapatero'nun en öncelikli politik gündemlerinin başında kadın erkek eşitliği ve kadının siyasette etkin rol alması geliyor. Mart 2008'deki seçimlerde oy oranını artırarak iktidarda kalan Sosyalist Parti lideri Zapatero hatırlanacağı gibi 17 kişilik yeni kabinesinde dokuz bakanlığın başına kadın bakan getirmişti.

2004'te iktidara gelen Zapatero,

Mart 2008'de tekrar seçildiğinde kadınlardan yüzde 7 daha fazla oy aldı. Konferans sırasında konuştuğumuz Sosyalist Parti Milletvekili Marivi Monteserin Rodriguez, Zapatero'nun ikinci kez seçilmesinin ardından ilk işinin Eşitlik Bakanlığı kurmak olduğunu söylüyor ve şöyle devam ediyor:

Eşitlik Bakanlığı kurdu

"Mart 2008'deki seçimden sonra Eşitlik Bakanlığı kuruldu. Bakanlığa bağlı çalışan bir komisyon var. Komisyon sadece tavsiye veren bir nitelikte değil, yasal yetkilere sahip, veto hakkı olan bir komisyon. Tüm bunlar, kadın sivil toplum örgütlerinin, sanatçıların, akademisyenlerin, feministlerin yani her türlü kadının biraraya gelerek ısrarlı çalışmalarıyla elde edildi. Tabi, Zapatero'nun da bunları desteklemesi en büyük şansımız oldu. İkinci kez seçilmesinde, cinsiyet eşitliği ve aile içi şiddetin önlenmesine yönelik çıkarılan kanunlar da etkili. Ayrıca, iş hayatına yönelik önemli cins eşitliği düzenlemeleri yapıldı. Cinsiyet Eşitliği Kanunu, son yıllarda İspanya'da onaylanmış en büyük yasadır. Ancak, kanun tek başına yeterli değil, toplumdaki cinsiyet eşitliği perspektifinin tüm diğer yasalara yansıtılması önemli."

İspanya, Türkiye'nin AB ile bütünleşmesini en çok isteyen ülkelerden biri. Başbakan Erdoğan'la Zapatero Medeniyetler İttifakı girişiminde eşbaşkanlık yürütüyor. Acaba, İspanya'nın bu alandaki tecrübesi ve başarısı AKP hükümetine örnek olur mu?